

Nr 150.

Av herr Wahlmark, om inrättande av en kanslibiträdesbefattning hos domkapitlet i Uppsala.

Av det årets statsverksproposition bilagda protokollet över ecklesiastik-ärenden den 4 januari 1945 framgår, att departementschefen för närvarande icke ansett sig kunna understödja en av domkapitlet i Uppsala gjord framställning om förändring av en till stiftsjägmästarexpeditionen knuten konsultsbiträdesbefattning i lönegrad Eo 4 till kanslibiträdesbefattning i lönegrad A 7 eller eventuellt Eo 7.

Vid sina anslagsäskanden för budgetåret 1945—1946 fogade domkapitlet i Uppsala en skrivelse från stiftsnämnden, vari bl. a. anfördes, att stiftsnämnden redan till 1934 års domkapitelssakkunniga i en den 22 oktober 1935 avgiven redogörelse rörande den skogliga personalens arbetsförhållanden uttalat, att det å stiftsjägmästarexpeditionen anställda kvinnliga biträdet, förutom renskrivning, skötte stiftsjägmästarens diarium och lig-gare, granskade från pastoraten inkomna skogliga och ekonomiska rapporter, handhade den korrespondens vartill kontrollen av nämnda uppgifter gäve anledning, upprättade stämplings- och värderingslängder över försålt virke samt utskreve fakturor därpå, övervakade att likvider inbetalades i rätt tid, tillika med den mångfald liknande viktigare uppgifter, som förekomme inom skoglig förvaltningsverksamhet. Då stiftsjägmästaren tillbringade en avsevärd del av året ute på resor, måste biträdet i stor utsträckning arbeta på egen hand och därvid taga initiativ i olika förekommande angelägenheter. Hennes tjänsteuppgifter vore därför, renskrivningen undantagen, fullt jämförliga och delvis av högre kvalitet än ett kanslibiträdes. Med hänsyn härtill och då denna tjänst visat sig vara oumbärlig samt ett stadigvarande behov av densamma även för framtiden föreläge, ansåg stiftsnämnden det till fullo motiverat, att tjänsten förvandlades till ordinarie kanslibiträdestjänst med placering i lönegraden B 7.

I underdånigt utlåtande den 22 december 1936 över domkapitelssakkunnigas betänkande underströk stiftsnämnden ytterligare den självständiga karaktär nämnda biträdes arbete kommit att få på grund av stiftsjägmästarens ofta långvariga tjänsteresor, varunder biträdet måste handlägga en hel del enklare expeditionella göromål, som ej tålde uppskov. I den mån expeditionsbiträdets erfarenhet och insikter i skogligt-tekniska ting efter

hand ökats, hade stiftsjägmästaren i allt högre grad kunnat draga nytta härav genom att åt biträdet överlämna olika löpande kontorsgöromål, vilka krävde skogliga insikter. Härigenom hade stiftsjägmästaren efter hand kunnat allt mer ägna sig åt det betydelsefulla arbetet ute i skogarna, varigenom hans arbetstid kunnat på effektivt sätt utnyttjas för viktigare uppgifter, vilket varit av särskilt värde inom detta stora och i skogligt hänseende särskilt arbetskrävande stift. En god ställning syntes ock nödvändig för att förebygga den eventualiteten, att ett dugande expeditionsbiträde, som hunnit bliva väl förtrogen med det i hög grad specialiserade arbetet, lämnade sin befattning, om tillfälle till bättre avlönad anställning yppade sig. Önskvärdheten av dettas biträdes placering såsom ordinarie i lönegraden B 7 framstode därför med all tydlighet såsom högeligen befogad.

I sin ovannämnda skrivelse till domkapitlet den 5 augusti 1944 anförde stiftsnämnden vidare:

»Sedan ovanberörda anställnings- och avlöningsfrågor ordnats, har stiftsjägmästaren erhållit nya arbetsuppgifter. År 1938 överlämnades till honom samtliga förvaltningsärenden rörande biskopshemmanens jordbruksdelar och påföljande år även enahanda ärenden angående de allmänna kyrkohemmanens jordbruk. På grund av det mycket bristfälliga byggnadsbeståndet å särskilt den förra gruppen av ecklesiastika fastigheter har under de senare åren en betydande ny- och ombyggnadsverksamhet där i stiftsnämndens regi bedrivits, vilket förhållande måste förutsättas komma att fortgå under lång tid framåt. Då stiftsjägmästaren själv ombesörjer såväl planläggningen och bortsättningen av nämnda arbeten som inköpen och likvideringen av all byggnadsmateriel, ävensom den löpande kontrollen över arbetenas utförande, har denna nya verksamhetsgren lagt beslag på en avsevärd del av hans arbetstid samt i betydande grad medfört nya kvalificerade uppgifter för kontorsbiträdet.

Efter av 1942 års riksdag fattat beslut angående ändring av 44 § ecklesiastik boställsordning har stiftsnämnden från den 1 juli 1944 genomfört en vittgående omläggning av den lokala skogliga förvaltningen, varigenom pastoraten i skogligt hänseende sammanförts till större distrikt med gemensamt skogsbiträde överallt där de lokala förhållandena lämpat sig för en sådan anordning. På grund av det ofta stora antalet pastorat som ingår i sådana distrikt har stiftsnämnden med stöd av kungl. kungörelsen den 30 oktober 1942 nr 853 föreskrivit, att avlöningar m. m. till ifrågavarande skogsbiträden skola utbetalas genom stiftsnämndens försorg av från pastoraten förskottsvis tillhandahållna medel. Det har ansetts nödvändigt att dessa utbetalningar, vilka kräva ingående kännedom om skogsbiträdenas tjänstgöringsförhållanden och bl. a. grunda sig på en teknisk granskning av infortrade traktamentsräkningar, ombesörjas å stiftsjägmästarexpeditionen. Ytterligare en kvalificerad uppgift av alldeles ny beskaffenhet kommer härigenom att läggas på stiftsjägmästarens kontorsbiträde. Då det ej synes rimligt att på detta sätt utan compensation öka denna befattningshavares arbetsbörda har stiftsnämnden ansett sig böra ånyo framföra det nu snart 10-åriga yrkandet om en förbättrad löneställning för sagda kontorsbiträde.»

Av i ärendet hörda myndigheter har *statskontoret* framhållit, att av de domkapitel, där kansliskrivarebefattning funnes inrättad, allenast domkapitlen i Uppsala och Lund härutöver hade tillgång till en kanslibiträdets-tjänst, varför domkapitlet i Uppsala borde ha möjligheter till en lämplig om disposition av tillgängliga arbetskrafter, så att icke mera kvalificerade arbetsuppgifter i större utsträckning behöfve påläggas kontorsbiträdena.

Gent emot vad statskontoret sålunda anfört må erinras därom, att förhållandena vid domkapitlen i Uppsala och Lund visserligen äro jämförbara i så måtto, att dessa domkapitel äro de mest arbetstyngda i riket, men att, i avseende å respektive stiftsnämnders verksamhet, likväl den viktiga skillnaden råder, att de ecklesiastiska skogarna inom Uppsala stiftsnämnds förvaltningsområde äro de näst största i riket och därtill på grund av det stora antalet enheter särskilt arbetskrävande. Tjänstgöringsförhållandena å stiftsjägmästarexpeditionen i Uppsala kunna därför ej på rätt sätt bedömas från de utgångspunkter statskontoret anlagt. En om disposition av tillgängliga arbetskrafter på sätt statskontoret tänkt sig är, delvis av samma orsaker, ej heller praktiskt genomförbar. De befattningshavare, varom här är fråga, ha under en längre följd av år handhaft vissa bestämda arbetsuppgifter, varmed de hunnit bliva i grunden förtrogna. Att utan tvingande skäl genom en om disposition avhända sig de erfarenheter och den rutin dessa befattningshavare sålunda förvärvat inom sina hittillsvarande arbetsområden och koppla in dem på helt nya uppgifter kan ej vara förenligt med god arbetsledning. Detta skulle väl närmast innebära, att kanslibiträdet, som nu nått 36 års ålder, måste insättas i de starkt specialiserade göromålen å stiftsjägmästarexpeditionen, vilka i viss mån kräva insikter av rent forstlig art samt vana vid skogliga beräkningar. Vid ett besök å Uppsala domkapitels och stiftsnämnds kansli av en av allmänna lönenämndens ledamöter, varvid särskilt arbetsförhållandena å stiftsjägmästarexpeditionen undersöktes, bekräftades i alla avseenden vad stiftsnämnden vid upprepade tillfällen framhållit angående det där placerade kontorsbiträdets tjänstgöring.

Därutöver framgick, att, förutom de göromål, vilka framgå av stiftsnämndens ovan relaterade skrivelse, sagda kontorsbiträde även handlägger flertalet virkesförsäljningar enligt normaliserade eller av stiftsjägmästaren lämnade priser å olika sortiment samt sköter redovisning av försålt virke.

Allmänna lönenämnden har ansett de argument, som av stiftsnämnden och domkapitlet anförts för inrättande av en kanslibiträdets-tjänst med placering å stiftsjägmästarexpeditionen ävensom resultatet av den undersökning av förhållandena på nämnda myndigheters kansli som utförts, så övertygande, att nämnden för sin del ej tvekat att tillstyrka framställningen. Genom ett avslag därå skulle domkapitlet allt fortfarande bliva hänvisat att åt en befattningshavare i kontorsbiträdets löneställning anförtro arbetsuppgifter, vilka till övervägande del äro jämförliga med eller av högre kva-

lité än ett kanslibiträdes, ett förhållande som ej synes förenligt med billighet och rättvisa och som redan alltför länge fått bestå.

Av här anförda skäl tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen ville under åttonde huvudtiteln anvisa erforderliga medel i syfte att uppflytta en av de hos domkapitlet i Uppsala varande tvenne kontorsbiträdesbefattningarna i lönegrad Eo 4 till kanslibiträdesbefattning i lönegrad Eo 7.

Stockholm den 23 januari 1945.

C. P. Wahlmark.
